

YOUNG ADULT-LITERATUUR IN HET MBO

Heel mbo leest verder

6 februari 2026

Linda Ackermans

YAlezen

www.yalezen.nl

'Intens, origineel en diep ontroerend' - *The Guardian*

LOUISA REID

VANDAAG
VECHT
IK TERUG

Vertaald door Merel Leene

B

AANGEREDEN WILD

ik proef het asfalt –
het is vies,
ruw en hard
en het heeft

alle

adem

uit me

geramd.

plat op mijn buik
grijp ik mijn tas,
schaamte schrijnt op mijn handen,
mijn knieën,
mijn kin.

ik sta niet op.
ik staar naar de grond,

er zit iets in mijn oog.

REDDING

wachten tot de bonkende voetstap verstomt,
de scheldwoorden worden opgeslokt
door het ronkende, razende verkeer –

wie vindt me?

wie raapt me van de straat
en brengt me naar huis?

(o god,
hoelang
heb ik daar
gelegen?)

ik houd er niet van om
te worden

GEZIEN

en – zo – te worden

BETRAPT

op mijn dieptepunt.

ik doe graag alsof
niemand weet

wie ik ben,

alsof ik me perfect

heb verstopt,

vlak voor je neus –

Jongeren als lezers

Tabel 2.3

Beschrijving van de drie persona's (verticaal gepercenteerd).

	Boekenwormen	Boektwijfelaars	Boekmijders	Totaal
Gender*				
Man	36%	45%	70%	46%
Vrouw	64%	55%	30%	54%
Leeftijd*				
12-14 jaar	30%	15%	22%	21%
15-17 jaar	17%	19%	27%	21%
18-20	14%	26%	21%	21%
21-25	39%	40%	31%	37%
Schooltype/opleiding*				
Primair of speciaal onderwijs en vmbo	34%	19%	43%	31%
mbo	8%	20%	25%	18%
havo, hbo	25%	31%	21%	26%
vwo, wo	33%	30%	11%	24%
Bibliotheeklidmaatschap*				
Lener	53%	37%	32%	40%
Grijslener	11%	18%	8%	12%
Niet-lener	36%	45%	60%	48%

*: p<01.

Stalpers (2020, p. 19)

Jongeren als lezers

Boekmijders praten thuis/met vrienden weinig over boeken, wisselen weinig tips uit en geven of krijgen weinig boeken cadeau (Stalpers, 2020)

Tabel 3.2

Leesklimaat thuis naar persona's (meerdere antwoorden mogelijk).

	Boekenwurmen	Boektwijfelaars	Boekmijders	Totaal
Voorlezen *	18%	9%	9%	11%
Praten over boeken*	70%	46%	18%	43%
Tips geven en boeken uitwisselen*	60%	43%	19%	40%
Boeken cadeau*	61%	34%	14%	35%
Samen naar de boekwinkel gaan*	48%	33%	11%	30%
Samen naar de bieb gaan *	37%	27%	12%	25%
Vader of moeder leest zelf*	86%	80%	61%	75%
Met ouders lezen*	36%	21%	8%	21%
Samen online een boek kopen*	22%	18%	8%	16%

*: p<.01

Tabel 3.4

Leesklimaat bij vrienden naar persona's (meerdere antwoorden mogelijk).

	Boeken-wurmen	Boek-twijfelaars	Boek-mijders	Totaal
Elkaar voorlezen uit een boek*	18%	12%	4%	11%
Met elkaar praten over boeken die we hebben gelezen of willen lezen*	75%	56%	14%	47%
Elkaar tips geven over boeken om te lezen / we wisselen met elkaar boeken uit *	66%	52%	9%	42%
Elkaar een boek cadeau geven, bijvoorbeeld voor onze verjaardag *	55%	41%	12%	35%
Samen naar de boekwinkel gaan *	45%	34%	6%	28%
Samen naar de openbare bibliotheek gaan*	32%	24%	13%	22%
We lezen samen zelf (stil) een boek*	32%	21%	4%	18%
Samen online een boek kopen *	20%	17%	3%	13%
Samen op een onlineplatform boeken bespreken/schrijven*	20%	12%	4%	12%

*: p<.01

Jongeren als lezers

Thuis, vrienden en school meest genoemde manieren voor boekmijders om zich te informeren over boeken.

Boekmijders hebben minder kennis van het boekenaanbod.

Fictielezen in het mbo

Meta-analyse Van der Sande et al. (2023): belang interesse stimuleren!

'Effectiveness of interventions that foster reading motivation: A meta-analysis.'
In: Educational Psychology Review, 35 (1), 21.

Aansluiten bij niveau en interesse:

mbo-studenten staan meer open voor lezen als boeken aansluiten bij belevingswereld of beroep (DUO, 2022)

Young Adult (YA)-literatuur

Literatuur voor jongeren 15+ (Ackermans, 2021, 2025)

Diverse genres

-Inhoudelijke kenmerken:

- *Boeken over jongeren (hoofdpersoon = adolescent)*
- *Boeken over thema's die jongeren bezighouden*

-Vormkenmerken:

- *Perspectief bij jongeren*
- *'Passend' taalgebruik*

Young Adult (YA)–literatuur

Spiegelfunctie

Vensterfunctie

Herkennen en verkennen gaan hand in hand
(Ackermans, 2017, 2022; Stalpers, 2020).

Boekmijders!

Populariteit YA-literatuur

Verkoop (WordsRated, 2023)

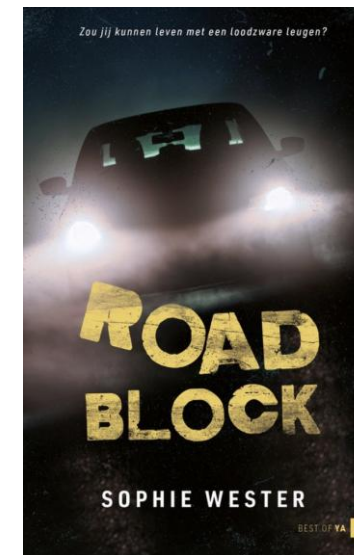
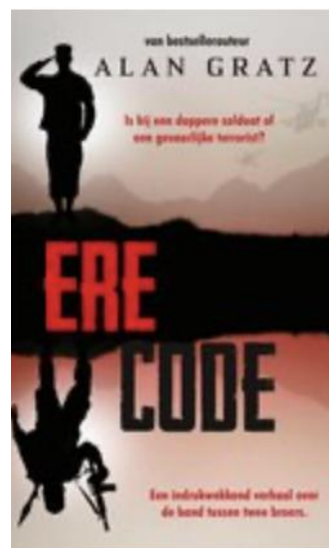
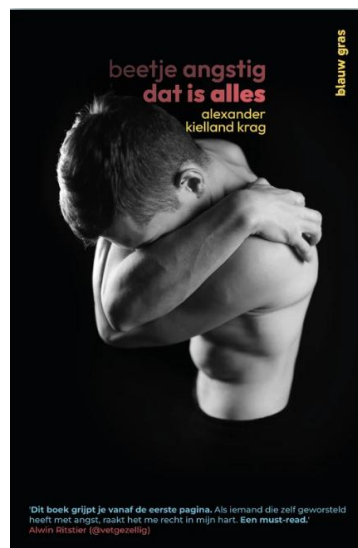
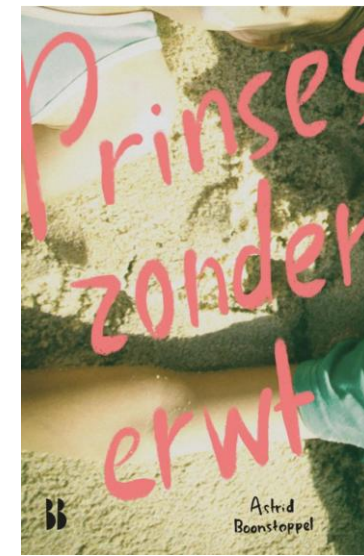
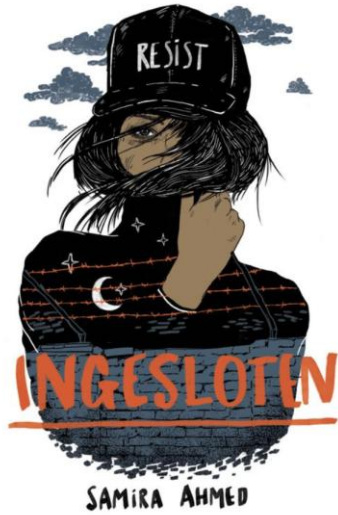
Sociale media (BookTok, Bookstagram)

Lezerspeilingen (KVB Boekwerk 2023; Stalpers, 2020)

Jongeren die bekend zijn met YA-boeken lezen met meer plezier en oordelen positiever over het boekenaanbod.

Ideeën voor in de les

Koppeling burgerschap
'Free writing'-opdrachten

'Angie Thomas heeft een prachtig, briljant en hartverscheurend boek geschreven dat alles in zich heeft om een klassieker te worden.'
— JOHN GREEN, auteur van Een weeffout in onze sterren

Ideeën voor in de les

nbd biblion Samengesteld door: Linda Ackermans

geloof niks meer tegenwoordig

Ik heb het meegemaakt.
Echt.
Echt waar.

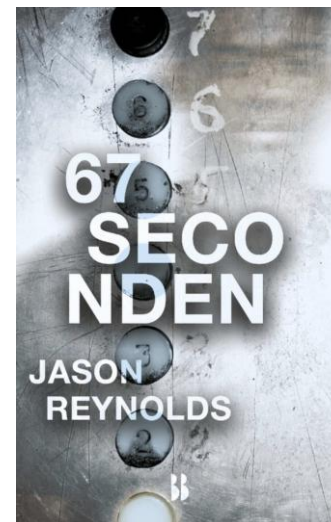
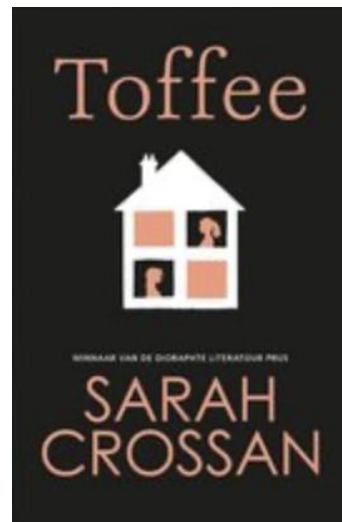
LESSUGGESTIES
'Aan de slag met... de versroman'

literom nbd biblion uitrekselbank

Versromans

Aandacht voor taal

Zelf in vrij vers schrijven over beroepspraktijk

IK STOND DAAR

**mijn kaken hard
genoeg
op elkaar geklemd om
mijn
kiezen kapot te
knarsen,**

**en keek naar Shawn
die daar lag als een
achtergelaten
meubelstuk,**

**als een besmeurde
bank
met een gouden ketting
om.
die hadden die fuckers
niet eens**

gejat.

RANDOM GEDACHTE 1

**Bloed dat in een
T-shirt, blauwe spijkerbroek en
schoenen trekt
is net chocoladesaus
als het licht van de straatlantaarns
erop valt.**

**Maar ik weet heel goed
dat bloed niet zoet is.
Ik weet dat het absoluut niet
op chocoladesaus lijkt.**

IN ZIJN HAND

**een plastic tasje
van de buurtsuper
wit
met rode letters**

**THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU**

HAVE A NICE DAY

Succesfactoren

Prikkel de interesse.

Zorg voor een passend aanbod (competentie).

Praat over boeken (sociale motivatie).

Vragen?

DANK!

Op de hoogte blijven van YA-literatuur, leesbevordering en boekentips?

www.yalezen.nl

info@yalezen.nl

YAlezen

